

Трафик на хора

I. Въведение

1. Трафикът на хора на първо място представлява **тежко нарушение** на правата на човека, засягащо редица права, сред които правото на **свобода и сигурност** и правото на **зачитане на човешкото достойнство**. Трафикът на хора е явление с изразен **трансграничен характер**.
2. Първата общоприета дефиниция на понятието „трафик на хора“ е дадена в [Протокола за предотвратяване, възпиране и наказване на трафика на хора, особено жени и деца](#), допълващ [Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност](#). От тази дефиниция могат да бъдат изведени няколко ключови характеристики на трафика на хора: **а)** трафикът на хора засяга жени, мъже и деца и включва редица експлоататорски практики; **б)** трафикът невинаги е свързан с пресичане на международна граница; **в)** трафикът на хора се различава от каналджийството; **г)** трафикът на хора невинаги е свързан с движение; **д)** невъзможно е да има „съгласие“ за трафик.
3. Някои от видовете трафик според вида експлоатация са: **а)** трафик на хора с цел сексуална експлоатация; **б)** трафик на хора с цел трудова експлоатация; **в)** трафик на деца с цел просия, джебчийство и други нелегални дейности; **г)** трафик на бременни жени с цел продажба на новородените им деца; **д)** трафик на хора с цел продажба на телесни органи, тъкани и яйцеклетки.

II. Стандарти на ООН

1. Тъй като трафикът на хора е проблем с комплексен характер, който може да се разглежда от различни гледни точки, много от актовете на ООН имат отношение към този въпрос. Например, освен инструментите, които се отнасят конкретно до трафика на хора: **а)** актовете, свързани с робството, принудителния труд, детския труд, правата на жените и децата, работниците мигранти и хората с увреждания, както и по-общите актове, свързани с гражданските, политически, икономически, социални или културни права, са приложими към трафика на хора; **б)** основните договори за противодействие на престъпността, като Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност и Конвенцията на ООН срещу корупцията, също са от значение за трафика на хора.
2. Сред актовете на ООН, които имат отношение към трафика на хора, са [Протоколът за предотвратяване, възпиране и наказване на трафика на хора, особено жени и деца](#), допълващ [Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност](#), [Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените от 1979 г.](#), [Конвенцията за правата на детето от 1989 г.](#), [Факултативния протокол към Конвенцията за правата на детето относно търговията с деца, детска проституция и детска порнография](#), [Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност от 2000 г.](#), Международната конвенция за защита на правата на всички работници мигранти и членовете на техните семейства от 1990 г. и др.

III. Стандарти на Съвета на Европа

1. [Конвенцията на Съвета на Европа за борба с трафика на хора](#) си поставя за цел предотвратяването на трафика на хора, защитата на жертвите на трафик, преследването на трафикантите и насърчаването на координацията на националните действия и на международното сътрудничество: **а)** този инструмент предвижда специални мерки и процедури за деца в контекста на идентифицирането на жертвите и изисква помощта, предоставяна на деца жертви, да бъде съобразена с техните специфични потребности; **б)** [Експертната група за борба с трафика на хора \(ГРЕТА\)](#) е органът, който следи за изпълнението на Конвенцията.
2. ЕСПЧ се е произнасял по редица жалби във връзка с редица аспекти на трафика на хора, включително [задължението на държавите да защитават жертвите на трафик](#), [статута на бежанец и разрешението за пребиваване](#), [мерките, предприети от държавите срещу трафикантите и техните съучастници](#) и др.

IV. Стандарти на ЕС

1. Член 5, параграф 3 от [Хартата на основните права на ЕС](#) въвежда, наред с останалото, **изрична забрана на трафика на хора**.
2. [Договорът за функционирането на Европейския Съюз \(ДФЕС\)](#) съдържа няколко разпоредби, които имат пряко или косвено отношение към трафика на хора: **а)** член 79, параграф 1 ДФЕС определя предотвратяването на незаконната имиграция и трафика на хора и засилена борба с тези явления като една от основните цели на имиграционната политика на ЕС; **б)** член 82, параграф 2 ДФЕС се отнася до правата на лицата в наказателното производство и правата на жертвите на престъпления; **в)** съгласно член 83, параграф 1 ДФЕС трафикът на хора и сексуалната експлоатация на жени и деца попадат в категорията на особено тежката престъпност с трансгранично измерение.
3. [Директива 2011/36/ЕС \(Директивата за борба с трафика на хора\)](#), приета през 2011 г., е основният инструмент на ЕС във връзка с трафика на хора: **а)** тя се основава на Протокола на ООН относно трафика на хора и на Конвенцията на Съвета на Европа относно борба с трафика на хора; **б)** в нея се възприема подход, ориентиран към жертвите, и освен наказателното преследване на извършителите се обръща внимание на превенцията и подкрепата, които трябва да бъдат съобразени с пола и възрастта; **в)** в нея се признава, че жените и мъжете често са жертви на трафик с различна цел и следователно мерките за помощ и подкрепа също трябва да бъдат съобразени с пола.
4. Други релевантни към въпроса актове на ЕС са [Директива 2009/52/ЕО](#), [Директива 2011/93/ЕС](#), [Директива 2012/29/ЕС](#) и [Директива 2004/81/ЕО](#).

Източници:

https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/An_Introduction_to_Human_Trafficking_-_Background_Paper.pdf
https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Publications/FS36_en.pdf
<https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking/home?desktop=true>
<https://rm.coe.int/16805ad1bc>

<https://www.consilium.europa.eu/en/eu-against-human-trafficking/>
https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/Trafficking/Dakar_Protection_Gert_Bogers.pdf
<https://antitraffic.government.bg/bg/help>
<https://www.ohchr.org/en/special-procedures/sr-trafficking-in-persons/international-standards-trafficking-persons>
<https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Publications/Traffickingen.pdf>
https://search.coe.int/cm/pages/result_details.aspx?objectid=0900001680a83df4
https://echr.coe.int/Documents/FS_Forced_labour_ENG.pdf
https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Trafficking_ENG.pdf
[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/690616/EPRS_BRI\(2021\)690616_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/690616/EPRS_BRI(2021)690616_EN.pdf)